

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitásterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Előre!

— július 29.

Ha Sátoraljaujhely város ut-
cáin tekintünk szét, feltéve, hogy
15 év óta nem láttuk ezt a vá-
rost: alig akarjuk elhinni, hogy
a régi Sátoraljaujhelyben járunk.
Ha vármegyénkben, ennek bár-
mely vidékén teszünk körutat:
meglep a haladás. A csín, izlé-
sesség párosulva a hasznossal,
15 év előtt nem is álmodhatott
dolgokat tárnak elénk.

Haladunk meglehetősen. De
ránk is fért, mert Magyarország
népének élete a letűnt századok-
bau örökös harcok, folytonos bel-
és külvizályaival való küzdelem-
ben mulott el. Népünk életképes-
ségének s így egy jobb jövőbe
vetett hit biztos zálogának te-
kinthető tehát, hogy amikor né-
mileg szabad lélegzet vételhez
jut, rövid évek alatt évtizedeket
lép keresztül s el nem marad a
népek világversenyében.

Mi lehetne a magyar ma,
mily magaslatán állana a szel-
lemi fejlettségnek s ezzel kar-
öltve az anyagi jólétnek, ha a
sors kedvezőbb körülmények
közzé helyezi a multban? Mi
voltunk Európa védbástyája, a
mi testünk fogta fel a tatár hor-
dák nyilait, a mi vérünkbe ful-
tak a török ágyuk golyói s mi
a mi fálánkszunk védte Nyugat-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Ahol a nagy alföld kezdődik...

A „Zemplén” eredeti tárcája.

Annak hiszek legjobban, amit a
saját szememmel látok. Nem akarok
ugyan ezzel bizalmatlanságot kife-
jezni semmi irányban, de a tapasztalás
arra tanított meg, hogy látatlanba
költve higgyek.

Három napi pihenő időre s kiadom-
tól 20 korona előlegre szert tévén:
elhatároztam, hogy Alsózemplénbe
teszek kirándulást melyet, amint a
következők beigazolják, akár ta-
nulmányutnak is elkeresztelhettem
volna anélkül, hogy vétenék a Csáky-
féle rendelet ellen.

A mád-mezőzombori állomáson
szálltam le a vonatról. Ezelőtt Mád-
Zombornak hívták ezt a kis állomást,
most már Meréspataktól ő sem akar-
ván elmaradni, megnevesedett, azaz,
hogy összeházasodott nem tudom a
mező-e Zomborral, vagy Zombor Mád-
dal, esetleg Mád a mezővel, vagy a
mező Máddal és Zomborral. Csufra
még bigánia keletkezik belőle.

Három gazdaember is ott tűnő-
dött a másfél méter térfogatu pályá-
udvaron, ők is most jöttek haza Uj-
helyből. Mint beszélgetésükből meg-

Európa államait, addig azok népe
békén, biztosan fejlődött, de
soha egynek sem jutott eszébe,
hogy nekünk ezért ellenszolgá-
latást nyújtson, sőt úgy bántak
velünk mint a jó és hűséges
cseléddele: ha szerét teheték
még több terhet iparkodtak vá-
lainkra rakni, sőt irigyelve élet-
képességünket, összefogva töre-
kedtek arra, hogy munkaerőnket
a saját céljaikra zsákmányolják
ki s a magyart csak adó- és erő-
alanynak tekinték, mely tul jó-
szívűségében és nemes, gavallér
gondolkozásában nem is kérte
soha senki támogatását, beérte
a saját erejével s ebben az ő
őserejében bizva türte a szem-
telenkedést, a sors mostohaságát,
nemes ellenfélként még csak
szemrehányást sem téve senki-
nek.

Az idők nagyot változtak.
Más szél leng Európa népe fe-
lett; a nemzetek öntudatra éb-
redtek s ezek közt első helyen
a magyar.

Nem tehet nekünk senki
szemrehányást, hogy segélyünkre
volt. Nem; még ha lehetne: in-
kább ma is belefojtának legbe-
csületesebb törekvéseinket, nem-
zetünk igazait egy kanálnyi fe-
kete-sárga pocsolyába.

De megerősödünk és pedig
az elnyomók gonoszsága, az el-
nyomatás sulya alatt. Felébredt

lelkünkben a nemzeti öntudat, s a
honszerelem és alkotmányos tör-
vényeinkhez való ragaszkodás
lángjai erősebben, mind maga-
sabbán csapnak föl. Ez a nem-
zet életerős, élnie kell, és élni
is fog!

Az osztrák intrikusok maguk
is oda jutottak már, hogy kény-
telenek belátni, miszerint az ál-
datlan együtt élés, a közösség
olyan két elem közt mint mi
és ők: tarthatatlan. Most is már
csak a látszat kedvéért okvetel-
lenkednek, vagy mondjuk, hogy
okoskodnak, de lelkük mélyén
ott él a meggyőződés, hogy e
szerencsétlen házasság soha sem
lehet boldog, hogy ennek egye-
dül és előbb-utóbb bekövetkező
megoldása csakis a válság le-
het.

Váljunk el! A magyar imádja
istenét, szereti hazáját, tiszteli a
fölkent, koronás királyt. A ma-
gyar soha sem okozott — a tör-
ténelem tanúsága szerint — al-
kotmányos uralkodójának keser-
rűséget, most sem fog okozni,
sem a jövőben. De ha igazait
védi, ha szentesített törvényeire
támaszkodva élni és fejlődni akar:
akkor őt ebben a jogában meg-
gátolni nem szabad és nem le-
het.

Uj légáramlat jött, megváltó-
zott minden. Nem ismerünk a
régiekre, haladunk előre azon az

tudjuk, hogy a X. és XI. században
keletkeztek.

Hegyeiktől távol, roppant terje-
delmü moecarak középett, hatalmas
topolyákkal körülvéve fekszik ez a
földvár. Ma semmi egyéb, mint egy
hatalmas domb, mely szinte ijesztően
magaslik ki a körötte elterülő moe-
sarak és mesterséges csatornák közül.
Hogy jól megerősített hely s mintegy
kulcsa volt a nagy magyar alföld-
nek, amellet bizonyitanak a ma már
csaknem elenyészett, de beható vizs-
gálódás után fölfedezhető külső véd-
sáncai.

Maga a domb, a tulajdonképeni
földvár egy 2500—3000 □ önyi, te-
tején teljesen lapos s oldalfalaiban a
vizsín felett 4-5 méterre kimagasló
terület; szabályos négyszög alakját
máig megtartotta. Oldalai meredek,
több részén ma is megmászhatlanok.
Teteje szántóföld, csalamadét termel
rajta a szerencsi cukorgyár. Földje
az elképzelhető legszebb fekete föld,
a bánátihoz teljesen hasonló.

A dombot 10 méternyi távolban
egy 5-6 méter széles, egészen me-
redék falu s rémes mélységü vízzel
telt csatorna övezi. Ha bele esne az
ember, ott vész, mert partja egyszerre
meredek, akár a horodé s lehetetlen
volna kikapaszkodni vízi hinárral tel-
ített árjából a felszínre.

A keskeny csatornán túl, kifelé

uton, amelyen egy életrevaló
nemzetnek haladni kötelessége,
mert a jelen felelős a jövőnek!

A hajsza.

Alaptalan vádak Kovács Endre igazgató
ellen.

Sátoraljaujhely, 1905. júl. 29.

Mint olvasóink tudják: a „Zem-
plén” f. hó 25-én megjelent száma
közölte azokat a nagymérvű személyi
változásokat, melyeket a sátoraljai-
helyi piarista főgymnázium tanári
karában a rendkormány a beálló új
tanév küszöbén eszközölt.

Mikor az áthelyezésekről hirt
adtunk olvasóinknak: egyuttal kife-
jezést adtunk annak az indokolatlan
méltánytalanságuk, amely a legna-
gyobb mértékben épen Kovács Endrét,
a sátoraljai helyi főgymnázium álta-
lánosán beesült és tisztelt igazgató-
ját érte, kifejezést adtunk annak
azért, mert az áthelyezést, mely által
egy főgymnázium igazgatóját egy al-
gymnázium tanárává küldik ki, igaz-
ságosnak, méltányosnak nem tarthat-
tuk. S mi ugy fogjuk fel a sajtó hi-
vatását, hogy annak nemcsak a köz-
érdekre károsat kell támadni, de egy-
uttal védenie is kell mindazt, ami a
köznek hasznos s erkölcsi hasznót
hajtó. S felszólaló recenzióknak célja
nem volt s nem is lehetett más, mint
a kétségtelen érdem elismerése és a
csatlakozás kifejezése ahhoz a széles-
körű mozgalomhoz, mely Kovács
Endre igazgatónak a közérdek és fő-
gymnáziumra felette hasznos vissza-
helyezése érdekében megindult.

Nem Kovács Endrét, mint sze-
mélyt vettük oltalmazóba, de mint
városunk első iskolájának érdemek-

földhányás van; lehet 6—8 méter
széles. Ez képezte a vár külső falát.
Ezen túl mintegy 30 méter széles, de
ma már alig 2 méter sülyedésű viz-
csatorna húzódik ismét, melyen túl
aztán a belső dombbal csaknem
egyenlő mayas, nagy sáncpart vonul
végig. A külső nagy csatorna, mely-
ben csak áradás idején áll meg kevés
időre a víz, ma a legelső rendű ka-
száló. Remek szép löhere sarjaja oly
buja, hogy az ember alig bír benne
gázolni. Így, ilyen földvárakban védtek
őseink ezt a mi földünket, hogy meg-
tarthassák nekünk hálátlan utódok-
nak; kik legalább annyit megtehet-
nének, hogy kutatva az ősök emlékei
után, külsőleg is megjelölnek valami
módon az ilyen helyeket, hol önkény-
telenül térdre borul a törpe utód s a
topolyák rezgő leveleinek suhogásába
imája vegyül ezért az isten-áldotta
hazáért.

Leültem a domb oldalán. Feje-
met lehajtottam az édes anyaföldre,
hogy hátha meghallom az ő szívé-
nek dobogását; mert doban ám en-
nek a magyar földnek, ennek a leg-
jobb édes anyának a szíve s minden
dobbanása egy-egy fohász az Alkotó-
hoz, hogy áldja meg az ő sokat szen-
vedett fiait.

A terepet meg is rajzoltam, mert
jöhet alkalom, hogy hasznát veszi a
tudományos kutatás.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

ben gazdag igazgatóját, védelembe vettük épen úgy, mint vennők mindazon, a közélet forumán működő embert, kit méltánytalanság és meg nem érdemelt bántalom ért.

S a mi cikkünk dissonáns visszhangjaképpen a *Felsőmagyarországi Hírlap* f. hó 26-án megjelent száma cikkét közöl, amelyben a legsúlyosabb rágalommal, vádakkal illeti az áthelyezett igazgatót, valóságos hajszát indítva ellene s ellenactióval fenyegetőzik, ha a Kovács Endre visszahelyezése érdekében mozgalom megindulna.

Kovács Endrének a cikke más válasza nem lehetett, mint az igaztalan vádak miatt sajtóper megindítása; ez meg is történt.

Azonban a Fm. H. cikke ellenkező eredményt ért el, mint a melyet hatásul remélt. A legkiterjedtebb mozgalom indult meg s mivel a Fm. H. cikke épen a Kovács Endre tanítványait hívja tetemre képtelen állításai igazolására: a tanítványok, mint a három alább közölt nyilatkozat mutatja, azonnal megragadták az alkalmat Kovács Endre iránti változtalan tisztelőtük és szeretetük kinyilatkoztatására.

Legtöbbet mondó a Kovács Endre volt tanítványainak nyilatkozata, a mely hü visszatükröztetője ama szeretetnek, melylyel Kovács Endre személye iránt hosszú idők multával is viseltetnek s élő phalanxként sorakoznak volt tanárjuk megvédelmezésére.

A Fm. H.-ban lesz remélhetőleg annyi józan ész és belátás, hogy átlássa hivatkozott támadó cikke teljes tarthatatlanságát. De mi azt hisszük, hogy azon cikk, mely a F. H.-ban megjelent, egy ember, egy rosszlelkű rágalmozó véleménye. Lehetetlen, hogy maga az újság, a lap nyilváníton ilyen botránkozott felület és egyoldalú véleményt. Egyike lesz ez azoknak a felelős szerkesztő tudta nélkül becsusztott cikkeknél, melyek a Fm. H.-nál divatosak. És valóban kíváncsiak vagyunk, hogy ki fog ezért a cikkért felelni és helyt állani a sajtóbiróság előtt, mert elképzelhetetlennek tartjuk, hogy bárki is, a ki tudatában van a tisztességérzetnek és lelki emelkedettségnek, ezért a cikkért felelősséget vállaljon el. És az a ki erre akad, mert szükségse-

Mezőzomborra visszatérve, a községet vettem szemügyre. Bizonny nem sok vigasztalót lát az ember. A haladás kétségtelen; az emberek szépen, izlésesen építkeznek, az utcák eléggé rendezettek, de kár hogy nincs, aki megmagyarázná nekik, hogy az új építkezéseknél ne sajnáljanak 1 méterrel magasabb falakat rakni, mert az egészen más külsőt adna a községnek s bizonyára igen sok arcról tűnne el az a sárga szín, mely saját-sága a zombori népnek.

A termés igen silány volt ez éven. A mult száraz esztendő sokkal jobb és több őszi veteményt adott, a kapás növények azonban jobbák a tavalyinál, de ezek is igen sinylődnek már a szárazság miatt. A nép kedvetlen, levert; munkája után nincs meg a várt és megérdemelt jutalom.

A tarcali és tokaji hegyek alján, regényesen szép vidéken utaztam át Rakamazra.

A kalászos- és kapás növény itt, Tarcal és Tokaj határában valamivel jobb mint Zomboron, a szőlők azonban — noha dus termést ígérnek — mintha betegek volnának. Sok helyütt láttam igen silányul fejlett tőkét, megsárgult levelekkel, kurta venyigével. Általán, a tokaj-vidéki szőlők külsejükre nézve messze maradnak a mi ujhelyi szőlőinktől. Olyan képet, mint a pataki ut mentén fekvő ujhelyi szőlők adnak, az egész Hegyalján nem láttam.

rület kell, hogy akadjon valaki, ne esudálkozzék azután, ha azzal a teljes megvetéssel és undorral fog találkoznunk, melyben a tisztességes társadalom minden rosszindulatu rágalmozót s alaptalan gyanúsítót részesít.

A nyilatkozatok, melyekről fentebb szólottunk, s melyeket szerkesztőségünkben bárki is az eredeti aláírásokkal együtt megtekinthet, a következők:

Nyilatkozat.

Alulírottak, mint Kovács Endre gymn. igazgató volt tanítványai, tartozó kötelességünknek tekintjük azt az izetlen, sőt megbotránkozottan otromba támadást, melyet Kovács Endre ellen a „Felsőmagyarországi Hírlap” július 26-iki számában „Tanári változások és még valami” cím alatt intéztek, a leghatározottabban visszaverni.

Általában megbotránkozásunknak adunk kifejezést afelett, hogy a F. H.-ban ilyen cikk napvilágot láthatott.

Ki ellenőri ennek a lapnak az összeállítását? Ki revidálja a közleményeit?

Reméljük, hogy a fent említett cikk a szerkesztőség tudta és beleegyezése nélkül került a lapba. Reméljük, hogy ezt a szemészett komiszkodást minden jó izlést nélkülöző, személyes ellenszenvtől elvakított szerzője csak úgy belesempészte az újságba.

Nem lehet máskép. Hiszen ha egy újság ilyen dolgokat portál, ha teret enged az egyéni szenvedélyek iránt való kifejezésének: a társadalom melyik tagja érezheti magát biztonságban az ilyen orvtámadások, az ilyen gyalázatos megrágalmazások ellen?

De akárhog történt a dolog, annyit határozottan állíthatunk, hogy az említett cikk megjelenése város, sőt megyeszerte általános megütközést keltett.

A közönség lesújtó ítélete s a mi tisztelettől és szeretettől sugalmazott felszólalásunk szolgáljon elégtételül a megrágalmazott professzornak.

Mi, volt tanítványai, itt, a nyilvánosság előtt kijelentjük, hogy mi Kovács Endrében, sem mint tanárban, sem mint emberben, soha sem találunk semmi olyat, ami őt hálánkra s tiszteletünkre érdemtelenné tette volna.

A Tisza is igen megapadt, jó szerint csak felényi a rendes vízbőségénél. A szárazság erős nyomokat hagy vármegyénk alsó vidékein.

Rakamazon egyik ismerősöm házához betérve, csak egy eselédet találtam, ki vándorló legénynek nézett s azt kérdezte, hogy beérem-e egy kis kenyérrrel? Tagadó válaszomra a némbor már a szegletbe pislogott, ahol a seprő áll. Jónak láttam más irányba térni, ahol a gazda otthon levén, megismertek, noha itt is azt kiálltatta egy béres: Gazduram, megint jön valami vigéc.

Ugy látom, hogy falu helyen nem igen tanácsos így aratás idején nadragos embernek ögyelegni, mert könnyen végig nyujthatnak rajta, akár seprővel, akár csépnnyel.

Egy kitűnő hangulatban eltöltött napi tartózkodás után visszatértem az én nem poros levögőjű városomba.

Nem mulaszthatom el még utóiratként felemlíteni, hogy Rakamazon borbély üzlet is van, betértem oda borotválkozni. Őt apró gyerek és három pesztonka ordított a *mütememben*, a borbély legyeket fogdosott, felesége pedig éppen akkor készült férjéhez vágni drága férjének a petróleum lámpát, e nemes szándékától azonban belépésemre elállott. No már mégis csak előbb állunk mi ujhelyiek.

Cz. F.

Ellenkezőleg: minden időben, minden körülmények között szeretetünket és nagyrabecsülésünket vivta ki. És Kovács Endre ezeknek az érzelmeknek a változatlanában bizhatik.

Ha elmegy: hálás szeretettel gondolunk rá; ha marad: osztatlan lesz a mi örömrünk.

Es bármikor hoz bennünket össze a sors, kezünk a találkozásnál nem fog ökölbe szorulni, hanem melegen fogja megszorítani az övét.

A mivel tartozunk neki, mint volt tanárunknak, azt itt leróttuk: amit kérni fog a pap, férfui becsülete nevében, azt meg fogjuk adni a legnagyobb készséggel.

Sátoraljaujhely, 1905. jul. 29.

Dr. Adriányi Béla, Barna Géza, Barna Gyula, Beke Géza, dr. Csizy Béla, dr. Deák Gyula, Eltscher Károly, Farkas Andor, Fejér Andor, Fejér Barna, Fixler Antal, br. Gaizler Géza dr., dr. Garai Armin, dr. Gálos Rudolf, Gosztöny István, Göndör Hermann, Heinrich Béla, ifj. Juhász Jenő, Jablonszky József, Lakatos Dezső, Lacsny Lajos, Maláresik György, Matyi Béla, Marczinkó József, ifj. Meczner Gyula, ifj. Meczner Béla, Meczner Tibor, dr. Nagy Béla, Nagy Andor, Németh Pál, Nyeveczky Antal, Nyeveczky László, Novák Béla, Olevy Ernő, dr. Orbán Kálmán, Péchy Dezső, Rácz Miklós, dr. Szent-Györgyi Zoltán, Szepesi Lajos, Toma László, Toma István, Vargha János, Zombory József Zöldy Nándor.

Nyilatkozat. Mi, a helybeli főgimnáziumi tanulók, a „Felsőmagyarországi Hírlap” f. évi július hó 26-iki számában Nagys. Kovács Endre főgimnáziumi igazgató urról írt cikkében közölttekre vonatkozólag elmaradhatatlan kötelességünknek tartjuk kijelenteni a következőket: 1. Mi, a diákok, sohasem gyűlöttük a nagyságos igazgató urat, szeretetünkkel és hálánkkal vettük őt körül, mert ő szeretett igazgatónk, jó tanárunk, sőt nevelőnk, oktatónk, valósággal második atyánk volt. 2. Távozásra nem kelt fel bennünk semmiféle örömet, sőt a legnagyobb sajnálattal vesszük tudomásul áthelyeztetését, mert benne szeretett igazgatónk és jó tanárunk vesztjük el. De iránta való szeretetünkről és hálánkról sohasem fogunk megfeledkezni, emléket örökre megőrizzük lelkünkben s őszinte szívből magunknak jobbat nem kívánhatunk, mint hogy új igazgatónk mindenben kövesse kiváló elődje példáját. Sátoraljaujhely 1905. július 27. *A helybeli főgimnáziumi tanulók vidéki társaik nevében is.* (Aláírások.)

Bucsu az igazgatótól. Arisztides, aki a jószág és tudományak vala jellemképe: rossz emberek besugására 10 évre száműzetett, ilyen eset a régi rómaiak történetében nem ritkaság, de most az új korban, a műveltség korában óriási feltűnést kelt. A sátoraljaujhelyi gimnázium igazgatója, ki a tudományok vezetője volt városunkban, ami Arisztidesünk nem száműzetett, mert az a művelt világban nem szabad, de elrabolták városunktól és egy algimnáziumban tanárrá tették. Mi a polgári isk. magántanulók is bucsuzunk, ami Arisztidesünktől, mert hiszen a régi Arisztidesztől is bucsuzott Spárta, pedig ő Athénhez tartozott. Kérjük a piaristák fejét, hogy a mi fél Istenünket ne vegye el, vagy ha kimondott szavát vissza nem vonja: hát rövid időn belül adja vissza nekünk, amit ok nélkül elvett. Isten áldja meg igazgató ur, leljen máshol is oly hü tanítványokat és oly jó városbelieket. Isten vele. *A polg. magántanulók nevében.* (Aláírások.)

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Anyakönyvi felmentés. A m. kir. belügyminiszter *Sarudy* Elemért a csemernyei anyakönyvi kerületben viselt anyakönyvvezető helyettesi tiszte alól felmentette.

(Kivándorlás Zemplénavármegyéből egy félév alatt. Elszomorító adatok fekszenek előttünk, melyekhez commentár sem szükséges. Az adatok a kivándorlás mérvét mutatják Zemplénavármegyéből egy félév alatt. Zemplénavármegye alispánjához f. év január hó 1-től 6072 utlevélkérvény érkezett, illetőleg ennyi utlevél állítatt ki hat hónap leforgása alatt. Ehhez járult még az az 1205 utitárs, ki a 6072 utlevél kérvényező társaként utazott el Amerikába. S így az adatok tulajdonképpen 7277 kivándorlóval beszélnek, melyek elenyésző, számba vehető százalékát teszik ki azok az utlevél kérvényezők, kik külföldi s nem Amerikába szóló utleveleket kértek. S ha elgondoljuk, hogy az aratás befejezése után majd újból megindul a feltartóztatlan s egyre növekvő lavina, kell, hogy gondolkozóba essünk az okok felett, melyek a népet annak a földnek elhagyására készítetik, ahol tulajdonképpen élnie és meghalni kellene.

JEGYZETEK

a hétről.

Andrássy győzelme.

Bár a parlament kapuit már régen becsukták, a politikai harc azért korántsem szünetel, olyan ez a mostani politikai háborúság, mint a catalanumi ütközet Atilia s Aetius seregei között, a nap már lehanyatlott, de a sötétben a megölt seregek lelkei küzdöttek tovább az éjszakában.

Es valóban a nemzeti lélek dolgozik ezekben a küzdelmekben és arat napról-napra újabb diadalokat. A csata élén pedig *Andrássy* Gyula gróf áll és szinte minden lépése egy újabb győzelem nyomát jelzi.

Felette érdekes volt az az újság-cikk hare, amit *Tisza* Istvánnal vívott. Az *Andrássy* cikkeiben csupa egyszerű kézenfekvő igazság nyilatkozott meg. Azt mindenki megértette. Mert az igazság nyelve olyan, hogy egyformán ért róla mindenki, akinek csupa ép érzéke van. S az a legnagyobb íróművész, aki a leggyorsabban tudja kifejezni a gondolatait.

Andrássy Gyula gróf ilyen íróművész. Tudtuk azt már nagy történelmi tanulmányaiából is. De most, hogy aktuális politikai dolgokra vetítette oda lángelméje világosságot teremtő fény-szórót, csodálattal és büszkeséggel látjuk, mit birunk jogaink ez erős és önzertesz védelmezőjében.

Száználmas ezzel szemben a *Tisza* prókátori okoskodása. Ezt a dolgot, a nemzeti küzdelem eme fenséges ügyét nem a csürés-esavarás, törvény kiforgatás fogja méltóan befejezésre juttatni. Hanem az, amit a közérzet diktál. A közérzet pedig szinte dissonans hang nélkül *Andrássy* gr. mellett van. Világos tehát, hogy neki kell győznie. Ez a hitünk megingathatatlan és a jövő nekünk igazságot fog szolgáltatni.

Katonák okoskodnak.

Itt is, ott is hire hallatszik, hogy katonáék is belevegyülnek a politikuskok dolgába. Eddig ezt csak az osztrák katonai lapok katonatiszt írói tették meg, gyalázva, szidva lépten-nyomon a magyar nemzetet. Pedig a katonának tilos a politizálás. De e rendkívüli időkben — úgy látszik — félre rugták a tilalmat.

A magyar földön elhelyezett ezredekből, mert hiszen a közös hadsereg szemében csak megszállott tar-

MIM

A LEGBIZTOSABB POLOSKAIRTÓ SZER.

1 üveg ára 60 fillér.

Kapható: HRABÉCZY KÁLMÁN drogériájában Sátoraljaujhely, Főtér.

tomány vagyunk akár Bosznia, szigorúan ügyelnek arra, hogy a magyar szellemű legénységnek valahogy tudomására ne jusson, milyen harc folyik a magyar vezényszó érdekében. Kassán és bizonyára a közös hadsereg minden állomásán, ezentúl civileket nem bocsátanak a kaszárnyába. Nehogy valami hirt adjanak a katonáknak, akiket hermetice elzárni óhajtanak a külvilágtól.

Ez még a kisebb baj volna, de a nagyobb baj az, hogy katonáék hecciadni kezdenek. Egy abaujvármegyei szomszéd faluban gyakorlaton volt a katonaság s forspontot kért a községtől. A község ezt megtagadta. Most aratás, hordás folyik, a nép egész esztendőre való élelmét keresi, misoda dolog, hogy ilyenkor katonai játék-gyakorlatokra akarják elvinni a gazda emberek szekerét, lovait. De a katonaság kényszerítette erre a községet, amint híradásunk jelenti.

Hát ez már cudarság. Ime, a polgárság és a katonaság között létező ugynevezett jó viszony, melylyel oly sokat szoktak kérkedni, egyszerre felmondja a szolgálatot, mihelyt egy kis méltányosságról van szó. Ej, meg kellene már egyszer magyarázni a derék katoná uraknak, hogy a mi pénzünkől telik nekik a cifrákódásra, kardsörtetésre s mivel régi igazság, hogy az az ur, aki fizet — hát jögnök volna akár parancsolni is. De mi csak egy kis méltányosságot kérünk, melyet hogy teljesítsenek, nagy érdeke a közös hadseregnek.

HIREK.

— **Személyi hír.** Sélley Sándor belügyminiszteri tanácsos, az országos rendőrségi ügyosztály főnöke ma, f. hó 29-én Sátoraljauhelybe érkezett.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Szöllösy Irént a mezőlaborei állami kisdévodához kisdévodónóvé nevezte ki.

— **Fedák Sári Gálszécsen.** Folyó hó 29-én a reggeli órákban keresztül-utazóban érkezett Fedák Sári fivérével Gálszécsre automobilon, hol Nemes Sándor főszolgabírónak volt rövid ideig vendége.

— **Kinevezés.** A szerencsi cukorgyár igazgatója Brezovszky Béla sátoraljauhelyi lakos, okl. tanítót, a szerencsi cukorgyárnál fentartott elemi iskolához rendes tanítótá nevezte ki.

— **Honvédeink itthon.** A miskolci 10-ik honvéddalozegrednek Ujhelyben állomásozó harmadik zászlóalja a Szabolcsvármegyében lefolyt ezredgyakorlatról folyó hó 30-án, vasárnap érkezik Sátoraljauhelybe. A honvéddalozal nehány heti itt-tartózkodás után ismét elhagyja városunkat, hogy a Miskolcon állomásozó ezredbeli zászlóaljakkal egyesülve, a dandár-gyakorlatokon részt vehessen.

— **Hangverseny Bártfán.** A bártfai fűrdő hangverseny-teremben az ott felállítandó szegénysorsu tudóbetegek szanatóriuma javára f. évi augusztus hó 6-án hangversenyt rendeznek. A rendezendő hangverseny reánk ujhelyiekre nézve azért bir különösebb vonatkozással, mivel a cimbalom, zongora és műének hangversenyt városunk három művésze rendez, illetve vesz részt azon. Werner Sárika cimbalom művész, a hangverseny rendezője; dr. Várkonyi Béla zongora művész, okl. akad. zenetanár és Várkonyi Flóris operaénekes, a m. kir. zeneakad. növendéke. A hangverseny iránt általános érdeklődés nyilvánul meg s a bártfai fűrdő közönség nagy érdeklődéssel és várakozással tekint a sátoraljauhelyi művészek hangversenyére el.

— **Milyen időnk lesz?** A Meteor jelenti: A hónap vége még meleg lesz, azonban e 27-ki csomópont viharos vagy erősen zivataros időt helyez kilátásba. Augusztus eleje különösen a 4-ki csomópont körül csapadékosnak ígérkezik s változatos időjárást hoz, úgy, hogy augusztus in-

kább változatos, kevésbé meleg hónapnak ígérkezik a bolygók részéről, mint július volt. A foltjárás módosíthatja még e jelleget, de a forróság még sem lesz oly állandó és magasfoku, mint e hónap 19-két megelőzőleg. Augusztus csapadékban is bővelkedőbbnek ígérkezik, különösen a 4-23-ik csomópontok hatáskörében s ha 15-ke körül a hold nem lesz képes a felhőzetet megemészteni, úgy ez alkalommal is lehüléssel nagyobb mérvű csapadék várható, ha azonban az esetleg keletkező felhőzet hirtelen megemészti, úgy ez időtájt lesz hónapunk legszárazabb s legmelegebb időszaka. Különben 15-én részleges holdfogyatkozásban is lesz részünk.

— **Egy jeles művész halála.** A magyar színészetnek gyásza van. Egyik jeles tagja: Niki Lina, a Vigszínház ünnepelt művésznője rövid szenvedés után Budapesten, a Vöröskereszt kórházban meghalt. A jeles művésznő mielőtt a Vigszínházhoz került, Gerőffy vidéki színigazgatónak énekes primadonnája volt. Nyárára a Városligeti Színházhoz szokott szerződni. Itt fedezte fel őt Ditrői Mór és tett neki szerződési ajánlatot. A Vigszínházhoz szerződve, kollegái dédelgetve szerették, mert nemesak a színpadon volt mindig az aranyos, jóleső derű központja, hanem a való életben vidéki színésznői korából városunkban is ismerik és a legnagyobb szeretettel emlékeznek rá.

— **Mulatság közben meglópták.** Régi szokása már a magyarnak, hogy a jó bor mellett szeret pityizálgatni. Így volt ezzel két bús magyar, Szilágyi György és Kiskúti Ferenc közművelőjeink is. Bementek tegnap estefelé egy vendéglőbe pár pohár borocskát beszedegetni. Izlett nekik a hegyleve s jó kedvükben oda hívtak asztalukhoz két más vendéget is, a kiket azelőtt sohasem ismertek. Vigan folyt a mulatság úgy négyesben és Szilágyi csak akkor lett szomorú, amikor a muri végén fizetni akart és tárcája a benne lévő pénzzel együtt, társának, Kiskútinak pedig ezüst zsebórája láncostól együtt eltűnt. Azonnal a velük mulatozó idegenekre gyanakodtak, azonban azoknak akkorára már csak hűlt helyük volt. A károsultak most keresik két ismeretlen társukat.

— **Miniszteri ellenőrzés.** A belügyminiszter a vármegye területén működő állami anyakönyvvezetők és anyakönyvi felügyelő hatóságok működését, mely az állami anyakönyvi felügyelő felmentése következtében ez idő szerint állami szakfelügyelet nélkül van, időnkint kiküldendő központi szakközegei által is ellenőriztetni kívánja. Ezen elhatározásáról azzal értesítette a vármegye közönségét, hogy a kiküldendő szakközeget hivatalos eljárásában a leghatóságban támogatassa.

— **Eljegyzés.** Kállai Márton márkilakos eljegyezte Nyirbátoron Schvarecz Juliska kisasszonyt, Schvarecz Miksa nyirbátori lakos leányát.

— **Ki a 20 korona?** Epületes látványnak voltak szemtanúi azok, a kik folyó hó 28-án délután a Koronateán jártak. Egy cipésztanuló és egy asszony állott egymással szemben. A tanuló a kezében vitt pénzből egy 20 koronást tréfából elejtett, melylyel a járdán egy darabig eljátszott. A papírpénzre figyelmessé lett egy arra elhaladó asszony, aki abban a hiedelemben, hogy a fiu a pénzt találta, nagy lármát csapott és a pénzt magáénak követelte. A fiu azonban nem engedte a jussát. Sirva és kiabálva követelte a 20 koronást. A nagy lármára és sikoltozásra előjött a rendőr is, aki a perlekedő feleket a rendőrkapitánysághoz elállította. A 20 koronát — a tanuk bementésére alapján — a fiunak itélték oda.

— **Megbosszult kutya.** A nyáron történt meg, hogy Fenyves István földmives kutyája átment a szomszédba, Váradi József udvarára és

ott valami kárt tett, amire a károsult gazda a kutyát agyonütötte. Fenyves ezért bosszút fogadott Váradi ellen és elhatározta, hogy előbb-utóbb meglesi és megfogja verni. Tegnap végre kedvező alkalom kínálkozott a bosszu tervnek kivitelére. Megtudta ugyanis, hogy Váradi egyedül van kint a szőlőjében. Fenyves estefelé kiment a szőlők közé és azon az uton, ahol Váradinak jönni kellett, elrejtőzött. Így lesett rá egy hatalmas bottal felfegyverkezve és a mikor az gyanutlanul odaért, előugrott és annyira elverte, hogy eszméletlenül esett össze. Ezután pedig, mint aki a dolgot jól végezte, hazament. A súlyosan megsérült Váradi arra járók találták meg nagy vértócsában s úgy szállították haza lakására. Panasza folytán a hatóság megindította az eljárást Fenyves ellen.

— **A n-mihályi szintársulat.** A Nagymihályban működő Szabadhegyi féle szintársulat Gálszécsre távozott s valószínűleg már vasárnap megkezdte ott előadásait.

— **Meglóptott javasasszony.** Tiszalucan a falu ismert javasasszonya éppen valami fiatal, családott menyecske-től jött haza, a kedvező jóvendülés fejében kapott dus honoráriumtól jó kedvre hangolva. Amint sötét szobájába lépett, hirtelen nyakába ugrik egy jól megtermett sihder és se szó, se beszéd úgy megöleli, megcsókolja, hogy az asszony azt sem tudja hamarosan, most van-e vagy ötven évvel régebben. Mielőtt azonban tudatára jöhetett volna ezeknek, a legény hirtelen elillant. Másnap aztán bepanaszolta a csaknem elesébitott asszony, hogy nem tudni mikor, nem tudni hogyan, lelopták nyakáról az olvasóját, melyen egy aranykereszt volt. A gonosz, de ismeretlen tolvaj ellen elrendelték a nyomozást.

— **Bekísért vándorcigányok.** F. hó 26-án a rendőrség lopás gyanuja miatt egy szeker cigányt kísért be a rendőrkapitánysághoz. Az egy lóval vontatott szeker asszonynépséggel és gyermekekkel volt tele, a férfiak azonban hiányoztak. A cigányhad — mint rendesen — ujhelyi illetőségűnek vallotta magát, de ezt el nem hitték nekik és miután valamenynyiket szekerestől megmotozták és náluk semmi gyanus tárgyat nem találtak, kiutasították a városból.

— **Az élelmiszerek festése.** A belügyminiszter rendelkezésben szabályozta az élelmiszerek festését. Általánosságban kimondja a rendelet, hogy az élelmiszerek festésére anti-umot, arzént, bóriumot, kénesőt, ólmot, rezet, vagy cinket tartalmazó festéket használni nem szabad. Különösen szigorúan tiltja a rendelet a gyermekeknek szánt cikkeknél káros festékekkel való festését. A rendelet szerint, aki káros festékekkel festi az élelmiszert, kihágást követ el s tiz napi elzárással és 200 korona pénzbírsággal büntetik.

— **Ellopták a lovait.** Kádár András tályai földmives a vásárról vigan hajtott két lovas kocsiján hazafelé. Jó vásárt csinált, hát úgy gondolta, nem fog nagyot vétkezni, ha egy-két kupica jóféle borocskát az utszéli esárdában beszede. Így is lön. Kádár gazda bement és nem az ő hibája, hanem a bor jósága volt az oka, hogy az italozás nagyobb mértékben történt, minthogy azt az ő feje megbirta volna. Felült tehát a kocsijára és baktatott hazafelé, de utközben elaludt. — Amikor aztán mély álmából fölébredt, hogy amíg ő a szesz hatásaképp az igazak álmát aludta, valami gonoszlelkű tolvaj az ő két tártosát a kocsiból ki fogta és ellopta. Jelentést tett bujában a hatóságánál, mely a tolvajt nyomozza.

— **A póttartálosok behívása.** Biztos értesülésünk szerint a honvédelmi miniszteriumban csakugyan dolgoznak a behívó-levelek elkészítésén, amelyeket egyenesen a központból posta útján küldenek el a póttarta-

létkosoknak, akiket tényleges szolgálattételre rendelnek be. A behívók szétküldését e hét végére tervezik.

— **A tokaji függetlenségi kör végrehajtó bizottsága** f. hó 26-án d. u. 6 órakor ülést tartott. Miután Benedek Pál elnök a taggyűjtés eredményéről tett jelentést, a bizottság elhatározta, hogy az alakuló közgyűlés határidejét f. hó 30-ának d. u. 5 órájára tűzi ki a Weisz-féle vendéglő helyiségébe. Erre a gyűlésre a bizottság minden független érzelmű polgárt szívesen lát s a gyűlés sorrendjét plagátokon is közzé teszi. A tagfelvételt a bizottság a közgyűlés előtt folytatni fogja.

— **Megháborodott az elméje.** Egy elméjében megzavarodott családapát szállítottak be ma délután az „Erzsébet“ közkórház elmeosztályába. Kohut Pál helybeli lakos, volt vasuti munkáson az ösmeretes vasuti sztrájk óta az elmezavarodás gyanus tünetei mutatkoztak, melyek az utóbbi napokban teljesen elvették gondolkodóképességét úgy annyira, hogy a szegény ember családja nézve nagyon veszélyessé vált. Ma a rendőrhatalóság a kórházba vitette.

— **Viz helyett pénz.** Kelemen András tárkányi gazdánál dolgozott több munkással egyetemben Csányi István napszámos. Csányi munkaközben a gazda lakásába ment be, vizet akar inni. Azután kijött és folytatta munkáját. Délben vette észre a gazda, hogy a szekrényéből 120 korona pénze hiányzik. Azonnal Csányira gyanakodott s miután ez tagadja, hogy a tettes ő lett volna, feljelentést tett a hatóságánál ellene.

— **A magántisztviselők vasárnapi munkaszünete.** A magántisztviselők országos szövetsége egy közgyűlési határozatból kifolyólag memorandumot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben a magántisztviselők munkaidéjének törvényes uton való rendezését kérik. A memorandumban azt kérik a magántisztviselők, hogy a vasárnapi munkaszünet tartson szombat este hat órától kezdve 36 óráig, továbbá, hogy hétköznapokon a munkaidő maximuma nyolc órát tehesen ki. Vörös László kereskedelemügyi miniszter most válaszolt a szövetség memorandumára s válaszában arról értesítette, hogy a két kívánságot a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény revíziója alkalmával fogja figyelembe venni. — Hogy ez a törvény revízió mikor fog megtörténni, arról természetesen a miniszter sem nyilatkozhatott.

— **Uj fogyasztási szövetkezet.** A zempléni vármegyei Bekecs községben „Bekecsi fogyasztási és értékesítő szövetkezet“ cím alatt új szövetkezet alakult.

— **Tüzőrség.** A nagymihályi önkéntes tűzoltó egyesület parancsnoksága tekintettel arra, hogy a behódolt sok takarmány folytán a város tűzrendészeti szempontból a rendesen nagyobb mértékben van veszélyeztetve, f. hó 27-étől kezdve minden éjjelre 1 altiszt és 3 tűzoltóból álló készütség felállítását rendelte el, mely készütség esti 9 órától hajnali 3 óráig a városházán fog tartózkodni, hogy szükség esetén azonnal a vész színhelyére vonulhasson. Ezt a jó példát nálunk is követni kellene.

— **Elítélt kivándorlási ügynök.** Feuerman Herman fogasi (zavadkai) lakos kivándorlásnak engedély nélkül való közvetítése miatt a magy. kir. belügyminiszter, mint III-ad fokú hatóság által két hónapi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésben marasztaltattott.

— **Táncmulatság.** A homonnai katolikus kör 1905. augusztus hó 6-án „Szirtalján“ az egyleti alaptólke javára táncmulatságot rendez. Belépti díj: személyenkint 2 korona, család-jegy 4 korona. Kezdeté délután 4 órakor.

— **Nyilvános számadás** a „varannói önkéntes tűzoltó-testület“ által

Julius hó 23-án rendezett nyári táncmulatságról, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. — Bevétel volt 460 kor. 40 fill. Kiadás 199 kor. 17 fill. Tiszta jövedelem 261 kor. 23 fillér — Ez alkalommal a jótékony célra felülfizettek: 18 kor. dr. Csöke József. — 17 kor. Werner Gyula. — 10—10 kor. Mandel Rudolf, Zähr és Szakmáry (Kassa). — 8 kor. dr. Török Vilmos. — 7 kor. Hedanek Lajos. — 5—5 kor. Strasser Antal, Thain István, Gaál Sándor, Frank Henrik Fiai (Linz), Steiner József, dr. Kasztriner László. — 4 kor. Takács István. — 3—3 kor. Ifj. Hobek János, Bodor Gábor, Knyazovics János, Pereszlényi István, Iludák Adám, Weissberg Márk, Majercsin Mihály, Szendei Lipót, Szalay János. — 2—2 kor. Kraemer Sándor, Szemán János, Szkiba Vince, Wachsmann Henrik, Kubik József, Mataescsák János (Jánosvölgye), Ruttkay Árpád, Balázs János, Szabó Lajos, Rosenberg Márton, Tóth Bertalan, Lichtenstein Herman, Istvánkó Lajos, Strompf Pál, Kinelski Ferenc, Hamara Mihály, Rosenblüth Sándor, Pilişsy Béla. — 1—1 koronát Andreánszky Jenő, Sugár Mór, Hajdu Mihály. — 40 fillért Molnár János, kiknek ez uton mond az önkéntes tüzoltó-testület hálás köszönetet. Varranó, 1905. jul. 26. Révész Mór, ö. t. főparancsnok. Klauer Emil, ö. t. pénztárnok.

IRODALOM.

Az Amatőr. Immár igazán az ország legjobb képes-lapja „Az Amatőr.” Fokról-fokra, kéthétről-kéthétre művészibbnél művészibb hazai és külföldi képekkel és tanulságosan érdekes, általános művészeti szakcikkkel, bő rovatokkal gazdagon jelenik meg a magyar művészeti fényképezésnek ez a kiválóan szép és izléses folyóirata. A most megjelent 20-ik számában is oly képek művészi kivitelü reprodukcióiban gyönyörködhetik az olvasó, melyeket a st.-lousi, lipcei és drezdai kiállításokon aranyérmekkel tüntetett ki a zsüri. Felette érdekes az a következetes agitáció, melylyel — e minden magyar fényképezőnek érdeklődésére és támogatására felette mód érdemes lap — a fényképezés érdekében, de főleg az u. n. fotoipar hazánkban való létesítése céljából kifejt. Az Amatőr előfizetési ára negyedévre 3 kor. 50 fill. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal, ha ez iránt hozzá (Budapest, VII., Király-utca 89. szám alá) fordulnak.

Adatok az alkoholizmus kérdésének ismertetéséhez cím alatt egy becses munka jelent meg a könyvpiacra, melynek szerzője Máday Izidor ny. miniszteri tanácsos. A szerző előszava szerint az idézett munkának célja az, hogy társadalmunknak fi gyelmét felhívja a szesz italok, első sorban pedig az égetett szesz italok fogyasztásával való visszaélés által felidézett bajok komolyságára. Egy rövid bevezetés és némely történeti adatok után a szerző az alkoholizmus és annak következményei című fejezetben hirneves orvosok és más tudományos szaktekintélyek véleményeit idézi arról a hatásról, melyet az alkohol az emberi szervezetre gyakorol. Statisztikai adatok következnek, melyek az alkoholizmusnak az öngyilkosságok, a balesetek, az elmebeteg, a tüdővészések számának elmékedésére, továbbá a halandóságra és az utódokra való káros befolyását igazolják. A munkának fő részét a Magyarországra vonatkozó adatok képezik. Az alkoholizmus ellen való teendőink című fejezetben a szerző mindenekelőtt a követendő irányt állapítja meg. Opportunitási okokból a szerző nem csatlakozik az abstinensokhoz, azaz azokhoz, kik a szesz italok minden fajtájától, tehát a bortól és sörtől való teljes tartózkodást is propagálják, hanem a pálinka ellen

fordul, azért, mert az a nép nagy tömegét képviselő munkásosztály erkölcsi és anyagi romlására vezet. A mű ára 2 kor. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, IV., Váci-utca 1.

TANÜGY.

Szülindeji gyermek-otthonok.

— július 28.

Nevelésünk habár az utolsó két évtized alatt óriási lépéssel haladva: a multhoz képest öröndetes fejlődésnek indult, de mindezek dacára még nem érte el azt a pontot, aminőt a XX. század megkíván s amelyet emberileg elég tökéletesnek lehet mondani.

De, amennyiben célja mindenkinek minden téren a tökéletesség felé törekvés, úgy nem szabad behunyt szemmel nézni, süket fülekkel hallgatni a mai nevelési rendszer hiányát, az ebből származó szerencsétlenség következtében elkeseredett szülők s mai embertársaink jajjait, hanem emberi méltóságunkhoz híven gyakorolni kell kötelességünket s fel kell állítani a szülindeji gyermek-otthonokat.

Ez eszme felvetésére indított a felügyeletlen, magukra hagyott gyermekeknek részint másoknak, részint maguknak okozott szerencsétlenségei, minő például: a tűz, az utcán való járkálásuk következtében történt székér, kocsi elgázolás, folyók mentén vízbe fullás, fákra való leesés stb. Ezen szerencsétlenségeken kívül, amelyek pedig magukban is elég indító okok a gyermek-otthonok felállítására, amennyiben igen sok keserűséget okoztak egyes családoknak és szerencsétlenné tettek egész közösségeket, szól még azon körülmény, hogy a nevelésünkben levő hiány pótolhatnák s teljes egészszé lenne.

Igaz ugyan, hogy a család és iskola között mintegy rendre szoktató előkészítő kapesot képez az óvoda, mely tudvalevőleg 3—6 évig veszi fel a gyermekeket s nyáron a mezőn dolgozó szülők gyermekeiket biztonságba helyezhetik el benne, de mindezek még nem elegendő okok arra nézve, hogy a gyermek-otthonokat fel ne állítsuk.

Nem, mert 1-ször óvodák csak is városokban s nagyközségekben vannak, míg a kisközségekben, amelyeknek lakossága pedig tudvalevőleg földművelésből él s mezei munkával foglalkozik úgy az egyik, mint a másik nap estétől-reggelig — nincs.

2-szor: Mindazon óvodák, amelyek egyes községekben s városokban fenállanak, az iskolába járó gyermekeket magukba nem fogadják, akiket pedig igen gyakran kis testvéreik is oda haza maradnak, együtt játszának s igen gyakran szerencsétlenséget okoznak.

Mindezen nevelési hiányt pótolva, a bajokat orvosolva látnám, a gyermek-otthonok felállításával.

De nézzük közelebbről, hogy mi is kellene ez otthonok felállításához? s miben állana napi teendője?

Az első kérdésemre adandó felelet ez: kell egy nagy, részint fás, részint tisztás helylyel bíró kert, vagy udvar. Rajta egy fából épült nyaraló-szerű épülettel, mely a nyári gyakori, rövid ideig tartó zápor ellen menhelyül szolgál. Ezenkívül szükséges még a gyermekek szórakoztatásául s testők fejlesztéséül szolgáló tornaszerek minők a nyújtó, korlát, mészórudak, ugrómércé, 2—3 kilós súly. Gyűrő, lengő, hajó s körhinta. A labdázáshoz 8—10 kis labda s 4—5 nagy (szalon) labda. S végezetül kell még 2 nő, vagy ami helyesebb egy férfi s egy nő, akik a gyermekekre felügyelnek; a férfi a fiugyermekekre ügyel fel, a nő pedig a leánygyermekre.

Hogy e gyermek-otthonok felállításának mily nemes célja volna, már a bevezetésemben említettem. S nem is képzelek olyan egyént, aki önma-

gától is fel nem fogná s ne méltányolná az intencióját. Ugy mostan nem is térek ki e részletezésnél a cél rámutatására, hanem szölok a második kérdésre, vagyis a napi teendőiről.

A teendőknek megszabása nem hogy célszerűtlen, hanem határozottan káros lenne, mivel úgy tünne fel, mintha nekik megszabott dolgokat kellene napról-napra végezniök, amik bizony sehogysem tetszenek. Hagyni kell a gyermekeket a nekik tetsző játékok játszására, csak a felügyelő legyen mindig köztük, játszó velök, akiket ők ne is felügyelőnek tekintsenek, hanem mint egy játszótársnak, játék magyarázóknak. Akitől azonban fölöttük álló értelmessége s teatalkata által szivesen fogadnak el intéseket, feddéseket. A játékot megunva vele együtt szivesen olvasnak, sőt igen gyakran egyik érdekes játékot le is irattatja tanuló társának megküldés végett, ami pedig az irás fejlesztését s a fogalmazást is növeli.

Ezekon kívül lehetne még a fiukat egyes vidékeken a helyi viszonyoknak megfelelő házi iparban gyakoroltatni, mint pl. kosárfonás, szalmakalap fonás.

A lányokat a fiuknál felsoroltakon kívül lehetne még a kézimunka különböző fajaiban gyakorolni, amit valószínűleg jó kedvvel is végeznének.

Ezekben látnám én a majd alakulandó (?) szülindeji gyermek-otthonok feladatait. Hogy minő lenne az eredmény, s mily haszon háramlana úgy a szülők, mint gyermekekre; minő lépéssel vinné előbb nevelésünket a tökéletesség felé, azt nem mondom! annak megítélését az igen tisztelt olvasóra bízom s megpróbálás végett ajánlom.

Ennyit — de jelenleg többet nem — ez ügy érdekében elmondani szigorú kötelességemnek tartottam, mivel utótt a 12-ik órája e megvalósítás eljövételének.

Ajánlom ezért e felvetett tervet az illetékes egyének figyelmébe, hogy gondolkozzanak felette s minél előbb megvalósítani igyekezzenek.

Homoky György.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jelentés a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, 1905. jul. 27.

(A „Hermes“ jelentése) A budapesti tőzsde a lefolyt héten sokkal barátságosabb színezetet nyert, ami elsősorban a külföldi tőzsdék hangulatának javulására vezetendő vissza, Witte orosz miniszterelnöknek utazása Amerikába mindközözelebb hozza az orosz-japán háboru beszüntetésének valószínűségét és ezzel kapcsolatosan a kereskedelem és ipar általános fellendülését várják. Főleg ezen remény de részben már a jelenleg is fennálló kedvező ipari conjunktura, különösen Németországban a szénbányák és vasbányák részvényei iránt kelti fel az általános érdeklődést és a lefolyt héten mindezen értékekben igen jelentékeny áremelkedések voltak észlelhetők.

A mi tőzsdénk teljes mértékben természetesen nem követte a külföld hausse-áramlatát, mert a belpolitikai helyzet válságos volta még mindig tartózkodásra inti a közönséget.

Mindazonáltal a befektetési értékeknek olesó árfolyamát a legutóbbi héten vásárlásokra használták fel és a 4 százalékos magyar koronajáradék ezeknek behatása alatt kb. 4-10 százalékkal javult. A részvények közül a magyar hitelrészvény mutat fel nagyobb árválást, továbbá téglagyári értékek, a fiumei rizshántoló, rimamurányi vasmü- és a budapesti köz-uti vaspálya részvények iránt mutatkozott élénkebb kereslet.

A pénzpiacra az utimóra való tekintettel némi feszültség állott be

és a tételek is drágultak, amennyiben elsőrendü bankváltók csak 33/16 százalékkal, malomváltók pedig a bankkamatlábon találtak elhelyezést.

A hét legnevezetesebb árfolyamváltozásai a következők: 4 százalékos magyar korona járadék: 97; Magyar hitel részvény: 782; Ujlaki téglagyár részvény: 380; Rimamurányi vasmü részvény: 550; Fiumei rizshántoló részvény: 3000; Budapesti köz-uti vaspálya részvény: 570.

*** Borkiállítás a Tátrában.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete f. évi augusztus 19—23. Tátra-Lomniczon borkiállítást rendez. Célja ezen kiállításnak az, hogy Magyarország legnagyobb idegenforgalommal bíró helyén: a Tátrában mutassa be legkitünőbb pincegazdaságaink termékeit. Sikerült is e célból több mint ötven szőlőtermelőt megnyerni, hogy azok közel 200 legkiválóbb fehér és vörös pecsénye- és csemegeboraikat beküldjék és a kiállításon megforduló közönségnek bemutassák. Minden elfogultság nélkül jelezhető, hogy ezek a borok méltóan fogják a magyar borászatot képviselni és bizonyítékot szolgáltatnak arra nézve, hogy bortermelésünk ma ismét joggal kiváló helyet követel maga számára a világversenyeben. Egyedül az a körülmény, hogy az összes bormintáknak több mint negyedrésze a Tokaj-Hegyaljáról került ki, biztosítja ezen borkiállításnak látogatottságát és a borminták kelendőségét. A M. Sz. O. E.-nek szándékában van a kiállítást augusztus 19-én szüreti ünnepélylyel megnyitni, az egész kiállítás alatt pedig korai csemegezőlőt is árusítani. Tekintettel arra, hogy a Tátra augusztusban amugy is egy bel-, mint külföldiek részéről nagy látogatottságnak örvend, sziveskedjenek birtokosaink közül azok, akik ezen kiállítás alkalmából Tátra-Lomniczon jelen lenni akarnak, ezen szándékukat legkésőbbben augusztus 12-ig vagy a jelzett üdülőhely igazgatóságával, vagy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóságával (Budapest, Üllői-ut 25.) tudatni, hogy az kellő időben lakásról gondoskodhasson.

*** A katonaságtól kiszorult kancák kiosztása.** A hadügyminiszter rendelete folytán a magyarországi vonatparancsnokságoktól évente bizonyos számú idős, de tenyésztésre még alkalmas kanca kerül kiosztásra, melyek 100 korona egységárban adatkul el a kistenyésztőknek, akik magukat arra kötelezik, hogy ezen kancákat legalább egy-két esztendeig tenyésztésre fogják használni. A kassai vonatparancsnokságtól kisorsolásra kerülő kancák kiosztását az idén a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület végzi. Egy-egy tenyésztő egy, legfeljebb két kancát kaphat, a melynek darabonkénti 100 korona árát az átvétel alkalmával azonnal ki kell fizetni. Kiosztásra eddigi tapasztalataink szerint körülbelül 40 drb. kanca kerül, melyeknek azonban nem mindennek jöhet számításba. A kiosztás napján a kistenyésztőknek meg kell jelenni oly célból, hogy az átvendő kancák elszállíthatók legyenek. A kiosztás napját a jelentkező kistenyésztőknek meg kell jelennie a kancák kiosztásában részesülni óhajtanának, ebbeli igényüket f. évi augusztus 15-ig az Egyesület titkári hivatalának bejelenteni sziveskedjenek; azontul beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

G. Kassa. Utána fogunk nézni.
Z. B. Helyben. Nem nekünk való.
Diák Helyben. Mi ezt úgy is tudjuk s reméljük a legjobbat.
Nem közölhető: A tájék. (tárca)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

Hirdetmény.

A **Sárospataki Takarékpénztár Részvénytársaság** igazgatósága ezennel közzé teszi, hogy a társaság f. évi július hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlése a részvénytőkének 250,000 koronával leendő fölemelését határozta el, mely összegből 100,000 kor. az alaptőke, 150,000 kor. pedig a tartalékok gyarapítására fog fordítani. E végből a részvényesek elővételi jogának fenntartása mellett 1000 darab 100 kor. névértékű új részvény bocsátatik ki, darabonként 250 K. átvételi ár mellett. A kibocsátandó 1000 darab új részvényből minden két régi részvény után egy darabra gyakorolható az elővételi jog. Akinek egy vagy pedig páratlan számú részvénye van, az egy darab részvénye után $\frac{1}{2}$ részvényt kap. Az új részvények átvételi árának lefizetése akként történik, hogy 1-ső részletbe a részvény jegyzése alkalmával, 1905. szept. 1-től—szept. 30-ig 100 korona; 2-ik részletbe, 1905. nov. 1-től—nov. 15-ig 150 korona fizetendő. Ezen terminusok elmulasztása az elővételi jog elvesztését vonja maga után.

Sárospatak, 1905. július hó 26.

A Sárospataki Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatósága.

ELADÓ

az upori gazdaságban egy
használt

8 lóerejű
cséplő szekrény

jutányos áron.

Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi intézőség Upor.
(Zemplén megye).

8664. sz. 1905.

Jemesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári szent Jakab
országos vásár

folyó évi augusztus hó 10-től bezárólag augusztus hó 14-éig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 10-től csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve. Bányai ló-, szarvasmarha-, juh és sertésvásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi- és iparvásár.

Temesvárott, 1905. évi július 7-én
A városi főkapitányságtól:
Bandl Rezső, főkapitány.

a legjobb és legfinomabb
cipőtisztítószer

ELADÓ.

Meréspatakon, Varannó vasuti állomástól alig 3 kilométer távolságra 250—300 métermázsas jó minőségű **széna**, ugy szintén az ez idén várható **sarju**, valamint 3000 kereszt búza-, rozs- és zabszalma eladó. Közelebbi adatok szereshetők **Berkovits Náthán** bérlőnél Meréspatakon, u. p. Varannó.

Tavaszi és nyári szezonra!

ajánlom **gőzre berendezett**
évek óta jóhírnévnek örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű
vegyi ruhatisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. m. utczaí, bálí és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás nélkül, bárminő divatos színek megfestésére.

Ajánlom **güvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközönségnek szives figyelmébe. Güvrirozni elvállalok mindenféle **szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet** egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és gőzhengeren vasaltatnak.

Hímzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztítatnak.
Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván maradtam
Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljaujhely, Beresényi-utca, saját házában.
A megyeház háta megett, a fogházzal szemben.

BÁLINT IMRE építész

ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZO

Sátoraljaujhely, Kossuth-utca 197. szám.

FOGLALKOZIK:

lakóházak, gazdasági épületek építésével,
tervezésével, művezetésével s elvállal az
építkezéshez tartozó bármely munkálatokat.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy föld-
birtokokra és Sátoraljaujhelyben lévő házakra
10—75 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

nyujtunk és régibb kölcsönöket olcsóbbakra
átváltoztatunk.

Zemplénmegyei kereskedelmi, ipar, termény
és hitelbank Sátoraljaujhelyben.

Birtokeladás.

Zemplén megyében 160 hold-
das birtok, 12 hold dohányter-
meléssel, megfelelő épületekkel
bármikor eladó.

Értekezhetni: Weisz József
urnál Ágcseryőn, u. p. Bély.

ELADÓ

egy jó karban levő
ZONGORA
jutányos áron.

Czím: a kiadóhivatalban.

Petkusi vetőrozsz,

utántermés, métermázsánként 15
kor. árban, nagyobb mennyiség-
ben is, kapható:

Widder Mórnál Abaujszékplakon.

Eladó

a Jókay-utczában 3 szo-
bából, egy előszobából és
egy konyhából álló ház.

Értekezhetni: **dr. Gombos Gáspár** ügyvédnél Sátoralja-
ujhelyben.

ÉRTESSÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség
n. b. tudomására hozni, hogy minden-
nemű ingatlanok vételét — eladását —
bérbeadását, avagy bérbevitelét a leg-
előnyösebb feltételek mellett s a leg-
rövidebb idő alatt közvetítem.

Jóhírnévű vendéglőmben
kítűnő asztali bor 34 krtól 40
krig, továbbá valódi hegyaljai
szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt
60 krig kapható.

Weinberger Maué.
Sajuhely, Korona-u.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljaujhely-
ben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, to-
vábbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hiva-
talos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
és Hitelegylet.

Első cs. és kir. osztr.-magyar kizárólag szab. viharmentes
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III. Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc. **Homlokzat-festéke** hatás. védve.
 Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja es. és kir. uradal-
 mak, katonai és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal
 jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak,
 templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 21² kr.
 Meglepő eredmény.
 Homlokzat festék, viharmentes, mészből oldható, 49 minta olajfestékkel azonos.
 Kgr.-ja 12 kr.-tól följjebb.

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY (a járásbíróssággal szemben.)

200.000 korona teljesen befizetett alaptőkével.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket.

Folyó számla hitelt és óvadékot nyújt kedvező feltétellel.

==== Eszközöl 10-től 70 évig terjedő ====

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

és elvállal minden a bank szakba vágó megbízást

AZ IGAZGATÓSÁG.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
 rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
 boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
 szec-kavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók
 őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
 ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

Kétszeri átsimítást

közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

BUTORGYÁR! MAJOROS GYULA

asztalos-mester.

Első zempléni megyei gőzerőre berendezett asztalos műhely

Raktár:

Kazinszy-utca. **Sátoraljaujhely.** Csörgői-ut 737.

Gyár:

(saját ház.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gőzerőre berendezett

butor-gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló, ebédlő, szalon és uri szoba be-
 rendezéseket. Bárminemű asztalos munkát a legrövidebb
 idő alatt készítek.

Kérem a nagyérdemű közönség b. pártfogását

kiváló tisztelettel

Majoros Gyula,
 asztalos mester.

Gyümölcs és szőlő sajtók

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű
 szerkezettel és nyomóerő szabályozóval a leg-
 magasabb munkaképesség garantálva.

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és
 nagy munkaképesség előérésére.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és boggyó morzsolók.

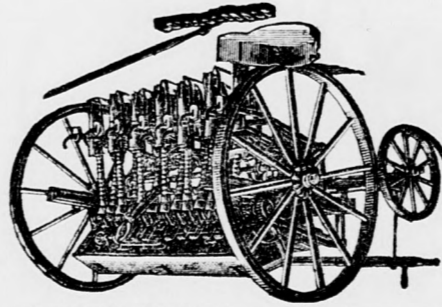
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyü-
 mölés és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-
 gépek, legújabb szerkezetű szabadalmazott önműködő
 „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permeterzők, a sze-
 gees és tormánes valamint a vértetű kiirtására; szőlő ekék.

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és Társa

„Agricola“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.
 Mindennemű mag- és különböző mennyiségű
 számára váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon,
 a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind
 a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető
 legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik
 lehetővé. Különlegességeket széna- és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna- és szalma-
 prések kézi használatra, kukorica-morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták,
 trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a leg-
 újabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és ekegyárak

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon.
 Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszont elárúsítók kerestelenek.

Csodás és biztos hatású arcisztító és szépitőszerek,
 melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedvel-
 tésnek örvendenek a

KRIEGER-féle

Akácia Crème 2 K.
 Poudre 1 K.
 Szappan 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert stb. Biztos, hogy nem
 ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA-gyógyszertárban“ Budapest,

VIII., Kálvin-tér (Baross-utca sarok.)

Postai szétküldés naponta.